

ARBEJDSMARKEDSPARATHED OG SELVFORSØRGELSE

12:31

HENNING BJERREGÅRD BACH

12:31

ARBEJDSMARKEDSPARATHED
OG SELVFORSØRGELSE

HENNING BJERREGÅRD BACH

KØBENHAVN 2012
SFI - DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

ARBEJDSMARKEDSPARATHED OG SELVFORSØRGELSE

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen

Afdelingen for beskæftigelse og integration

ISSN: 1396-1810

e-ISBN: 978-87-7119-133-2

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Michael Daugaard

Netpublikation

© 2012 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ	7
1	OM UNDERSØGELSEN	11
	Undersøgelsens formål	11
	Undersøgelsens surveydata	12
	Undersøgelsens registerdata	16
2	SELVFORSØRGELSE OG ARBEJDSMARKEDSPARATHED	19
	Indledning	19
	Selvforsørgelse og arbejdsmarkesparathed	20
	Førtidspension, fleks- og skånejob og arbejdsmarkedsparathed	24
	Afslutning	25

LITTERATUR	27
SFI-RAPPORTER SIDEN 2011	29

FORORD

Formålet med denne rapport er at undersøge, om nogle konkrete målinger på kontanthjælpsmodtageres fysiske og psykiske helbred, alkohol- og narkoforbrug samt jobsøgning kan bruges som mål for deres arbejdsmarkedsparathed. Der er behov for et eller flere mål på arbejdsmarkedsparathed, fordi man ad den vej kan måle, om kontanthjælpsmodtagere kommer nærmere arbejdsmarkedet fx som følge af deltagelse i aktiveringsforløb. Rapporten ligger i forlængelse af Brian Graversens rapport *Tættere på arbejdsmarkedet* (SFI, 2011).

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Henning Bjerregård Bach. Den er læst og kommenteret af programleder ved KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, Nicolai Kristensen, som takkes for nyttige råd og kommentarer. Beskæftigelsesministeriet har finansieret undersøgelsen.

København, oktober 2012.

JØRGEN SØNDERGAARD

RESUMÉ

RESULTATER

Der findes på nuværende tidspunkt ikke et mål eller instrument til måling af arbejdsmarkedsparathed, dvs. et redskab, som gør det muligt at måle, om ikke-arbejdsmarkedsparede ledige kommer tættere på arbejdsmarkedet fx efter at have deltaget i en beskæftigelsesindsats, hvis de ikke opnår understøttet beskæftigelse.

Formålet med dette pilotprojekt er at undersøge, om bestemte målinger af kontanthjælpsmodtageres helbred, misbrug og jobsøgning bruges som indikatorer for deres arbejdsmarkedsparathed. Ideen er at måle fremgang eller progression i arbejdsmarkedsparathed fx som følge af aktivering, behandling eller anden støtte, uden at kontanthjælpsmodtagere har opnået understøttet beskæftigelse. En test for, om indikatorer er et godt mål for arbejdsmarkedsparathed, er, om der er en sammenhæng mellem disse indikatorer og selvforsørgelse i årene efter.

Dette pilotprojekt viser, at kontanthjælpsmodtagere med forskellige grader af nedsat arbejdsevne og forskelle i helbredstilstand, alkoholforbrug og jobsøgning er tilbøjelige til at blive selvforsørgende i forskellig grad de efterfølgende år. Kontanthjælpsmodtagere med psykisk lidelse er mere tilbøjelige til at ende på førtidspension eller i fleks- eller skånejob. Derfor er psykisk lidelse et tegn på, at kontanthjælpsmodtagere kan være

tilbøjelige til at bevæge sig i den modsatte retning af selvforsørgelse. Derfor kan de fem mål – helbred, nedsat arbejdsevne, alkoholforbrug, psykisk lidelse og jobsøgning – bruges som mål på arbejdsmarkedsparathed.

Pilotprojektet har vist følgende konkrete resultater:

1. Kontanthjælpsmodtagere, som selv vurderer deres helbred som meget godt, hvad 13 pct. gør, er meget mere tilbøjelige til at blive selvforsørgende i de nærmeste efterfølgende år end kontanthjælpsmodtagere, som selv vurderer deres helbred som dårligt eller meget dårligt, hvad ca. 40 pct. gør.
2. Kontanthjælpsmodtagere, som selv vurderer, at deres arbejdsevne i høj grad er nedsat, hvad hver tredje gør, er meget mindre tilbøjelige til at blive selvforsørgende og meget mere tilbøjelige til at komme på førtidspension eller i fleks- eller skånejob i de efterfølgende år, i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som slet ikke vurderer deres arbejdsevne som nedsat eller ikke særlig nedsat.
3. Cirka hver femte af undersøgelsens kontanthjælpsmodtagere oplyser selv, at de har en psykisk lidelse, og at en læge eller psykiater har bekræftet denne lidelse. En psykisk lidelse forøger markant sandsynligheden for at komme på førtidspension eller i fleks- eller skånejob i de efterfølgende år, især hvis lidelsen ikke behandles.
4. Hver tiende af undersøgelsens kontanthjælpsmodtagere oplyser selv, at de har et ugentligt alkoholforbrug på mindst 21 genstande. Sådanne personer er markant meget mindre tilbøjelige til at blive selvforsørgende og tilsvarende meget mere tilbøjelige til at komme på førtidspension eller i fleks- eller skånejob i de efterfølgende år i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som indtager under 10 genstande, eller som oplyser, at de slet ikke indtager alkohol.
5. Kontanthjælpsmodtagere, som er aktivt jobsøgende, er meget mere tilbøjelige til at blive selvforsørgende i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som slet ikke er jobsøgende. Kontanthjælpsmodtagere, som selv siger, at de søger efter job, uden at angive nogle aktive handlinger, er også mere tilbøjelige til at blive selvforsørgende end dem, som slet ikke søger job, selv om forskellen de to grupper imellem ikke er så stor eller systematisk i alle efterfølgende år.

PERSPEKTIVER

Det er næppe overraskende, at mål på kontanthjælpsmodtageres arbejdssevne, helbredstilstand, alkoholforbrug og jobsøgning kan bruges som mål på arbejdsmarkedsparathed, selvom der ikke findes ret meget forskning på området. Pilotprojektet retter sig primært mod udviklingskonsulenter i staten og kommuner, som arbejder med arbejdsmarkedsparathed, aktivering, behandling og måling heraf. Inden man eventuelt anvender disse mål i praksis, er der en række forhold, man bør være opmærksom på.

I vores datamateriale er de fem mål på arbejdsmarkedsparathed ingenlunde objektive, og kontanthjælpsmodtagerne kan af menneskelige grunde være tilbøjelige til eller have interesse i at undervurdere eller overbetone et forholds tilstedeværelse og vægt, når de selv afgiver oplysninger herom. Til vores oprindelige formål blev respondenterne lovet anonymitet, hvorfor de ved, at besvarelsene ikke danner grundlag for administrative afgørelser og beslutninger for deres vedkommende. Derfor var der oprindeligt formentlig kun menneskelige grunde til stede, som kunne få respondenterne til fx at undervurdere deres alkoholforbrug eller skjule psykiske lidelser.

Men begynder man at indsamle den slags mål på fysisk og mental helbredstilstand, alkoholforbrug og jobsøgning, kan mere bevidste kontanthjælpsmodtagere begynde at spekulere i at afgive svar, som fremkalder tilbud, de formoder at kunne opnå eller undgå. Kontanthjælpsmodtagere, som fx ønsker at komme på førtidspension, kan have interesse i at undervurdere deres arbejdssevne og helbredstilstand. Med de gældende kontrol- og vurderingsprocedurer i kommunerne opfyldes sådanne ønsker ikke uden videre. Kontanthjælpsmodtagere, som derimod ønsker at komme i virksomhedspraktik eller løntilskud, kan have interesse i at undervurdere deres alkoholforbrug eller psykiske lidelser. Det er der ikke nødvendigvis noget problem med i praksis, hvis det ikke er i åbenlys modstrid med deres adfærd. Lykkes det for dem, kan deres lidelser og alkoholforbrug måske minimeres som følge heraf.

De fem mål på arbejdsmarkedsparathed er heller ikke fyldestgørende for alle dimensioner af fysisk og psykisk helbred, alkoholforbrug og jobsøgning. Hvis fx helbred og arbejdssevne skal beskrives fyldestgørende, skal der stilles et batteri af spørgsmål om forskellige dimensioner af nedsat arbejdssevne, sygdom, handicap og kroniske lidelser. Der resterer et mindre udviklingsarbejde.

Hvis myndigheden – jobcenteret – stiller krav om en vis jobsøgningsaktivitet, kan kontanthjælpsmodtagere være tilbøjelige til at oplyse om jobsøgning, så det passer med kravene, forudsat jobcenteret ikke kan kontrollere det oplyste. Dermed mister et sådant mål på arbejdsmarkedsparathed delvist sit formål.

Nogle kommuner har i samarbejde med virksomheder, konsulentfirmaer og andre udbydere af aktivering i nogle år været i gang med større forsøg med indikatorsystemer for arbejdsmarkedsparathed, som også involvere vurderinger af lediges evner til at begå sig og udføre arbejde i virksomheder. Der foreligger ikke endelige erfaringer herfra.

GRUNDLAG

Undersøgelsen her gør brug af en eksisterende spørgeskemaundersøgelse blandt kontanthjælpsmodtagere fra 2006, som havde modtaget kontanthjælp i mindst 20 uger. Denne spørgeskemaundersøgelse har vi sammenkoblet med registeroplysninger om de samme personers modtagelse af offentlige ydelser i de efterfølgende år frem til juni 2011.

OM UNDERSØGELSEN

UNDERSØGELSENS FORMÅL

Dette er et pilotprojekt, som har til formål at undersøge, om nogle allerede indsamlede spørgeskemadata fra 2006 om kontanthjælpsmodtageres helbred, arbejdsevne, alkohol- og narkotikaforbrug og jobsøgning kan bruges som mål for arbejdsmarkedsparathed hos kontanthjælpsmodtagerne. Disse data er udvalgt, fordi de kan indsamles og måles uden at personer er i ordinært arbejde. Hvis disse mål hænger sammen med deres efterfølgende selvforsørgelse, er der tegn på, at de faktisk kan bruges som indikatorer for arbejdsmarkedsparathed. Ved gentagne målinger af disse indikatorer på de samme personer kan man i givet fald måle, om personerne kommer tættere på det ordinære arbejdsmarked fx som følge af deltagelse i aktivering eller anden behandling og indsats. Derved kan der måles om der sker en progression i lediges arbejdsmarkedsparathed, hvilket er et væsentligt formål med at opstille indikatorer og mål for arbejdsmarkedsparathed. Projektet er begrænset af disse data, som var indsamlet uden nærværende formål for øje. Men hvis der ikke kan påvises den omtalte sammenhæng med disse begrænsede data, er det måske ikke

hensigtsmæssigt at udvikle nogle bedre og endnu mere dækkende mål for disse indikatorer på arbejdsmarkedsparathed.

UNDERSØGELSENS SURVEYDATA

Undersøgelsens datamateriale er allerede indsamlede spørgeskemadata ved telefoninterview fra ledige kontanthjælpsmodtagere fra maj-juni 2006, som er suppleret med registerdata om deres efterfølgende modtagelse af forskellige offentlige ydelser til forsørgelse fra det såkaldte DREAM-register. De interviewede kontanthjælpsmodtagere er karakteriseret ved, at de er udvalgt fra en bestand af kontanthjælpsmodtagere, som modtog kontanthjælp til forsørgelse i ugerne 46-49 2005, og som fortsat var ledige eller aktiverede kontanthjælpsmodtagere i maj-juni 2006 efter deres egne oplysninger. De er altså interviewet 20-33 uger efter, at de er registreret for at have modtaget kontanthjælp til forsørgelse. Undersøgelsens surveydata er nærmere beskrevet i Bach & Petersen (2007).

Her skal vi koncentrere os om de mulige indikatorer for arbejdsmarkedsparathed, som undersøgelsen indeholder. Vi begynder med helbredsforholdene. Der er tre spørgsmål om fysisk helbred og et om psykisk helbred med opfølgende spørgsmål, jf. tabel 1.1. Spørgsmålene lød: "Hvordan vil De alt i alt vurdere Deres helbred?" "Er Deres arbejdsevne nedsat fx på grund af sygdom, ulykke, handicap eller slid?" og "Har De nogle kroniske sygdomme eller lidelser (fx migræne, astma, mavesår, kræft)?" De tilhørende svarkategorier fremgår af tabellen. Hvis respondenterne bekræftede en kronisk lidelse, blev de bedt om at navngive denne, og den blev nedskrevet.

Hele 52 pct. mener at have en kronisk lidelse. Hovedparten af de angivne lidelser ser også ud til at være længerevarende, omend de næppe alle i klinisk forstand ville blive klassificeret således.

Forekomsten af psykiske lidelser afgøres indledningsvis ved spørgsmålet: "Har De en psykisk lidelse for tiden?" I givet fald suppleres med det opfølgende spørgsmål: "Har en læge/psykiater sagt, at De har en psykisk lidelse?" De to spørgsmål kunne besvares med et "Ja" eller "Nej". De fik imidlertid alle stillet spørgsmålet: "Har De nogensinde været til behandling for en psykisk lidelse eller personlige problemer?" Hvis der blev svaret ja hertil, kunne det yderligere uddybes, om behandling foregår på interviewtidspunktet, eller er foregået tidligere. Ved at

kombinere besvarelsen på de tre spørgsmål fås variabelen ”psykisk lidelse”, jf. tabel 1.1. Det fremgår, at 21 pct. af kontanthjælpsmodtagerne oplyser at have en psykisk lidelse på interviewtidspunktet, hvoraf hovedparten er under behandling på tidspunktet.

TABEL 1.1

Kontanthjælpsmodtageres egen vurdering af helbredsforhold, psykiske tilstand og behandling. Procent.

<i>Egen vurdering af helbred</i>	Procent
Meget godt	13
Godt	21
Nogenlunde	26
Dårligt	27
Meget dårligt	14
<i>Egen vurdering af nedsat arbejdsevne grundet sygdom, ulykke, handicap eller slid</i>	
I høj grad nedsat	35
I nogen grad nedsat	31
Ikke særligt nedsat	9
Slet ikke nedsat	25
<i>Egen vurdering af forekomst af kronisk sygdom</i>	
Har kronisk sygdom	52
Har ikke kronisk sygdom	48
<i>Psykisk lidelse</i>	
Psykisk lidelse under behandling p.t.	13
Psykisk lidelse ikke under behandling p.t.	8
Ingen psykisk lidelse er diagnosticeret	79
Mindste beregningsgrundlag	1.251

Der er stillet tre spørgsmål om forbrug og misbrug af alkohol og narkotiske midler. Spørgsmålene lød: ”Omtrent hvor mange genstande (øl, vin, spiritus) drikker De i løbet af en uge?” ”Bruger De hash, narko eller lignende?” og ”Har De nogensinde været ude i et misbrug af alkohol, stoffer eller lignende?” Besvarelsene og svarkategorierne fremgår af tabel 1.2. Det ugentlige alkoholforbrug og brugen af hash og narko er formentlig underkantsskøn, men når respondenterne vedkender sig et hyppigt eller omfattende forbrug, er det givetvis ikke mindre. Hvis underdrivelsen er lige udtalt overalt på skalaen, kan besvarelsene bruges til rangordning mellem respondenterne.

TABEL 1.2

Kontanthjælpsmodtageres egne oplysninger om alkohol- og narkoforbrug og misbrug. Procent.

<i>Antal genstande om ugen</i>	Procent
Ingen	53
Under 10	31
11-20	6
21-29	3
30-39	2
40-49	1
50 eller mere	3
Ved ikke	1
<i>Brug af hash, narko eller lignende</i>	
Hver dag	3
Hver uge	2
Ca. en gang om måneden	1
Sjældent	2
Brugt tidligere, men gør det ikke mere	13
Aldrig gjort det, eller blot nogle få gange	80
<i>Nogensinde været ude i misbrug af alkohol, narko eller lignende</i>	
Ja	23
Nej og ved ikke	77
Mindste beregningsgrundlag	1.261

Der er stillet nogle spørgsmål om jobsøgning. Det centrale spørgsmål lød: ”Søger De erhvervsarbejde?” Hvis svaret var bekræftende, stilledes spørgsmålet: ”Hvad har De gjort inden for den seneste måned for at få arbejde?” Til dette sidste spørgsmål kunne man angive flere bestræbelser for at få arbejde. De to første muligheder var, at man kunne henvende sig til enten kommunen eller AF for at høre om arbejde. Herefter var der seks mere aktive måder at søge job på, herunder direkte henvendelser til virksomheder, læse og eventuelt svare på annoncer, kontakte venner og tidligere arbejdskolleger mv. foruden en ”Andet”-kategori. Endelig var der svarmuligheden: ”Har ikke gjort noget”. Besvarelsen af de to spørgsmål er kombineret sammen til variabelen ”Søgeaktivitet” med tilhørende fire svarkombinationer, jf. tabel 1.3. Knap 25 pct. er aktivt søgende, hvilket vil sige, at de bruger de aktive måder i deres jobsøgning. 18 pct. bekræfter at være jobsøgende, men har kun henvendt sig til kommunen og enkelte til AF for at søge arbejde. 7 pct. oplyser, at de slet ikke har gjort noget for at finde arbejde. 53 pct. ville ikke bekræfte, at de var jobsøgende overhovedet.

TABEL 1.3

Kontanthjælpsmodtageres jobsøgeaktivitet. Procent.

<i>Søgeaktivitet</i>	Procent
Aktivt søgende	23
Tilmeldt AF/kommunen	18
Ikke gjort noget aktivt	7
Slet ikke jobsøgende og ikke tilmeldt AF	53
Beregningsgrundlag	1.190

De beskrevne mål på helbred, alkohol og narkoforbrug og jobsøgning er samvarierende. Har en person et dårligt helbred på det ene mål, har personen det ofte på det andet helbredsmål og er derfor ikke jobsøgende. Mønsteret i samvariationen illustreres i følgende tabel 1.4.

Man ser, at søgeaktivitet er mere eller mindre korreleret med de øvrige mål på nær ”Misbrug nogensinde”. En regressionsanalyse, som ikke vises her, bekræfter, at sammenhængene er som forventet. Personer, som efter egen opfattelse har dårligt helbred eller nedsat arbejdsevne eller er under behandling for en psykisk lidelse eller har et højt forbrug af narkotiske midler eller alkohol, er også mindre aktivt jobsøgende end dem, som ikke angiver et eller flere af de nævnte forhold.

TABEL 1.4

Samvariation mellem mulige mål på arbejdsmarkedspartshed.

	Misbrug nogensinde	Psykisk lidelse	Vurdering af helbred	Vurdering af nedsat ar- bejdsevne	Antal genstande om ugen	Brug af hash, narko
Søgeaktivitet	0	***	***	***	*	*
Misbrug nogensinde		**	*	0	***	***
Psykisk lidelse			***	***	0	*
Vurdering af helbred				***	0	*
Vurdering af nedsat arbejdsevne					0	0
Antal genstande om ugen						***

Anm.: Samvariationen mellem variablerne illustreres med en Chi-square-test; antal stjerner angiver testniveauet på følgende måde: *; 5 pct. **; 1 pct. ***; 1 promille.

For det andet ses, at personer, som har et højt ugentligt forbrug af alkohol eller hyppigt brug af hash eller narko, også hyppigt bekræfter, at de har haft et misbrug på et eller andet tidspunkt (misbrug nogensinde). For det tredje siger personer med en psykisk lidelse også relativt ofte, at de har dårligt helbred eller nedsat arbejdsevne og har et hyppigt forbrug af

hash eller narko. For det fjerde er de to helbredsmål stærkt samvarierende.

UNDERSØGELSENS REGISTERDATA

Undersøgelsens registerdata er de såkaldte DREAM-data, som er et register over samtlige personer, som modtager offentlige indkomsterstøttede ydelser af forskellig slags opgjort på ugebasis. Vi har grupperet disse mange ydelser i syv grupper, som det fremgår af tabel 1.5. Personer, som ikke modtager nogen ydelse i en periode, kalder vi ”selvforsørgede”, også selvom nogle af dem måske modtager SU. Kontanthjælpsmodtagere, som deltager i virksomhedsrettede aktiveringsforløb, har deres egen kategori ved siden af kontanthjælpsmodtagere, som deltager i anden aktivering eller passivt modtager kontanthjælp. Tabel 1.5 viser, at de interviewede kontanthjælpsmodtagere er selvforsørgende i 9 pct. af de 52 uger, som er det første år efter interviewet. I 7 pct. af de 52 uger deltager de i virksomhedsrettet aktivering for kontanthjælpsmodtagere, og i 75 pct. af ugerne modtager de kontanthjælp eller er aktiverede på en måde, som ikke er virksomhedsrettet. I det femte år efter interviewet er kontanthjælpsmodtagerne i 32 pct. af ugerne på førtidspension, fleksjob eller skånejob. Da stort set ingen forlader førtidspension, fleksjob eller skånejob efter at have fået det tildelt, er det udtryk for, at 32 pct. af kontanthjælpsmodtagerne i det femte år er endt på førtidspension, fleksjob eller skånejob, hvor førtidspension er den helt dominerende af de tre ydelser.

TABEL 1.5

Andele af en 12-måneders periode, efter interviewet, hvor fortsat ledige kontanthjælpsmodtagere modtager forskellige grupperede ydelser eller er udvandrede eller døde eller er uden offentlige ydelser. Procent.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år
Uden offentlige ydelser	9	18	19	16	15
A-dagpenge, aktivering f. forsikrede	0	0	1	2	3
Uddannelse med SU eller uden	2	3	3	3	3
Virksomhedsrettet aktivering for kontanthjælpsmodtagere	7	4	3	3	3
Kontanthjælp eller ikke virksomhedsrettet aktivering	75	58	46	38	33
Syge- og barselsdagpenge	1	2	4	4	3
Førtidspension, fleksjob, skånejob	5	11	19	27	32
Efterløn, fleksydelse, folkepension	0	0	1	1	2
Døde, udvandrede	0	2	2	3	4
Beregningsgrundlag	1.274	1.274	1.274	1.274	1.274

Anm.: 1. år: 1. juli 2006-30. juni 2007. 2. år: 1. juli 2007-30. juni 2008. 5. år: 1. juli 2010-1. april 2011.

Tabellen viser, at kontanthjælpsmodtagerne især afgår til to tilstande nemlig dels selvforsørgelse, og dels til førtidspension, fleksjob og skånejob. Andelen, som modtager førtidspension mv., er støt stigende gennem de fem år, mens andelen, som er selvforsørgende, stiger, indtil konjunktoren topper i 2008, hvorefter den falder. Andelen, som modtager ydelser fra dag- og sygedagpengesystemet – arbejdsløshedsdagpenge, aktivering for forsikrede, syge- og barselsdagpenge – stagnerer også. Gruppen, som fortsat modtager kontanthjælp, svinder ind over de fem år, hvilket primært drives af den støt stigende andel på førtidspension. Andelen af kontanthjælpsmodtagere, som deltager i virksomhedsrettede aktivering, er også aftagende, hvilket givetvis beror på den svindende bestand af kontanthjælpsmodtagere over de fem år.

Selvforsørgelse og indikatorer på arbejdsmarkedsparathed er i fokus i denne undersøgelse. Vi skal derfor have selvforsørgelse nærmere defineret. Vi har valgt at definere selvforsørgede inden for ét år, som de personer, som ikke modtager offentlige ydelser i 70 pct. af tiden i et år. Skæringspunktet på de 70 pct. er arbitrært valgt, men valget er ikke særligt afgørende, fordi de fleste personer – bortset fra de døde og udvandrede – hele året modtager en eller anden form for offentlig ydelse eller er helt uden offentlig ydelse. Således modtager 67-76 pct. af samtlige oprindelige interviewede kontanthjælpsmodtagere i hvert af det 2.-5. år offentlige ydelser hele året, mens 7-10 pct. slet ikke modtager nogen ydelser i hvert af disse år. Med denne definition af selvforsørgelse varierer

andelen af selvforsørgede mellem 12 og 15 pct. mellem det 2. år og det 5. år. Det første år efter interviewet ligger andelen kun på 5 pct.

Selv om fokus er på sammenhængen mellem selvforsørgelse og mulige mål på arbejdsmarkedsparticipation, har vi også valgt at se på sammenhængen mellem disse mål og modtagelse af førtidspension mv., hvorfor den andel, der modtager førtidspension mv. ved årets udgang, også indgår i tabel 1.6.

TABEL 1.6

Andele af en 12-måneders periode, efter interviewet, hvor fortsat ledige kontanthjælpsmodtagere er selvforsørgende eller på førtidspension, fleksjob eller skånejob. Procent.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år
Selvforsørgelse	5	13	15	13	12
Førtidspension, fleksjob og skånejob	9	16	24	31	35
Beregningsgrundlag	1.274	1.274	1.274	1.274	1.274

Anm.: 1. år: 1. juli 2006-30. juni 2007. 2. år: 1. juli 2007-30. juni 2008. 5. år: 1. juli 2010-1. april 2011.

1. En person er selvforsørgende i et år, hvis personen slet ikke modtager offentlige ydelser i 70 pct. af året. Andelen, som er på førtidspension, fleksjob eller skånejob er opgjort ved årets udgang.

SELVFORSØRGELSE OG ARBEJDSMARKEDSPARATHED

INDLEDNING

I kapitel 1 redegjorde vi for de mulige mål for arbejdsmarkedsparathed og definitionen af selvforsørgelse. I dette kapitel fremlægges resultaterne af analyserne, og de fortolkes og vurderes. Forinden redegør vi kort for analysestrategien. Den simple ide med at finde mulige sammenhænge mellem de præsenterede mål for arbejdsmarkedsparathed og selvforsørgelse forfølges her ved at bruge en statistisk model til at afgøre, om der er en sådan sammenhæng. Dette gøres ved en binær logistisk regressionsanalyse, hvor selvforsørgelse i de forskellige år efter interviewet bruges som afhængig variabel, og de mulige mål for arbejdsmarkedsparathed bruges som forklarende variabler.

Tabel 1.4 viser en betydelig samvariation mellem de mulige mål for arbejdsmarkedsparathed, især mellem målet for jobsøgning og de øvrige mål, men også mellem helbredsmålene indbyrdes og målene mellem forbrug og misbrug af alkohol og narkotiske midler. Det er oplagt, at jobsøgning er et muligt mål for arbejdsmarkedsparathed. Jobsøgning er imidlertid holdt uden for analyserne i første omgang, fordi jobsøgning hænger så tæt sammen med især mål for fysisk og psykisk helbred.

SELVFORSØRGELSE OG ARBEJDSMARKESPARATHED

Tabel 2.1 viser resultaterne fra sådanne regressionsanalyser. Sammenligningsgrundlaget eller referencen for en kategori i en variabel angives med (ref.). Jo mere positiv en koefficient er, desto mere sandsynligt er det, at personer, som har egenskaber, som kategorien angiver, er selvforsørgende i sammenligning med sammenligningsgrundlaget. Tilsvarende gælder det, at jo mere negativ en koefficient er, desto mindre sandsynligt er det, at personer med egenskaber, som kategorien angiver, er selvforsørgende i sammenligning med dem, som har egenskaber som sammenligningskategorien.

TABEL 2.1

Estimerede koefficienter og (marginale effekter) fra logistisk regressionsanalyse til estimering af sandsynligheden for at være selvforsørgende.

	2. år	3. år	4. år	5. år
<i>Helbred</i>				
Meget godt	1,12 *	1,30 **	0,41	0,79
	(0,12)	(0,15)		
Godt	1,00 *	0,72	-0,22	0,19
	(0,10)			
Nogenlunde	0,42	0,59	-0,00	0,10
Dårligt	0,04	0,03	-0,41	-0,22
Meget dårligt (ref.)				
<i>Nedsat arbejdsevne</i>				
I høj grad	-0,71 *	-1,00 ***	-0,85 **	-0,92 **
	(-0,073)	(-0,12)	(-0,09)	(-0,09)
I nogen grad	0,25	-0,06	-0,18	-0,03
Ikke særligt nedsat	0,31	-0,03	-0,14	-0,06
Slet ikke nedsat (ref.)				
<i>Antal ugentlige genstande</i>				
1-10 (ref.)				
0	-0,24	-0,27	-0,40 **	-0,46 **
			(-0,04)	(-0,04)
11-20	-0,54	-0,80 *	-1,03 **	-0,94 *
		(-0,92)	(-0,11)	(-0,09)
21-	-1,52 **	-1,80 ***	-1,74 **	-1,70 ***
	(-0,16)	(-0,21)	(-0,19)	(-0,17)
N	1.142	1.142	1.142	1.142

Anm.: Foruden de viste forklarende variabler indgik følgende variabler i modellen: køn, erhvervsuddannelse, alder, dansker, vestlig eller ikke-vestlig indvandrerbaggrund, varighed i kontanthjælpsystemet i indværende forløb.

* = signifikans på 10 pct. ** = signifikans på 5 pct. *** = signifikans på 1 pct.

1. I. år: 1. juli 2006-30. juni 2007. 2. år: 1. juli 2007-30. juni 2008. 5. år: 1. juli 2010-1. april 2011.

Er en estimeret koefficient signifikant på et 10-procents-signifikansniveau eller mindre angives samtidig hermed kategoriens beregnede marginale effekt i parentes under den pågældende koefficient.¹ Den marginale effekt angiver, hvor meget mere eller mindre sandsynligt det er, at kontanthjælpsmodtagere med egenskaber, som kategorien angiver, er selvforsørgende i sammenligning med referencen.

Resultaterne viser som forventet, at jo bedre helbred kontanthjælpsmodtagerne selv vurderer, at de har, desto mere sandsynligt er det, at de er selvforsørgende de efterfølgende år. I det andet og det tredje år efter interviewet, viser den beregnede marginale effekt, at kontanthjælpsmodtagere har henholdsvis 0,12 og 0,15 procentpoint større sandsynlighed for at blive selvforsørgende i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som vurderede eget helbred som meget dårligt. Tabellen viser også, at jo mere de vurderer deres arbejdsevne som nedsat som følge af sygdom, ulykke, handicap eller slid, desto mindre sandsynligt er det, at de er selvforsørgende. Vurderer kontanthjælpsmodtagere i høj grad arbejdsevnen som nedsat, har de i de følgende fire år mellem 7 og 12 procentpoint lavere sandsynlighed for at blive selvforsørgende i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som vurderer, at de slet ikke selv har nedsat arbejdsevne.

Tabellen viser videre, at kontanthjælpsmodtagernes ugentlige alkoholforbrug har afgørende indflydelse på sandsynligheden for, at de er selvforsørgende i årene derefter, og betydningen bliver ikke mindre med årene. Det var nødvendigt at gruppere det ugentlige alkoholforbrug yderligere, fordi der var relativt få, der selv angav forbrug over 21 genstande, jf. tabel 1.2. Det er netop personer, som angiver forbrug over 21 genstande om ugen, som afviger mest signifikant fra sammenligningsgruppen af personer, hvis forbrug ligger på 1-10 genstande om ugen. Afvigelsen svarer til mellem 16-21 procentpoint lavere sandsynlighed for at være selvforsørgende i det 2.-5 år efter interviewet. Personer, hvis ugentlige forbrug ligger på 11-20 genstande, afviger signifikant fra sammenligningskategorien i det 3.-5. år efter interviewet. Kontanthjælpsmodtagere, som selv oplyser, at de ikke har noget alkoholforbrug, afviger fra sammenligningskategorien i det 4. og 5. år. Sidstnævnte sammenhæng indebærer altså, at modellen viser, at personer, som ikke bruger alkohol, skulle have en mindre sandsynlighed for at blive selvforsørgende end personer, som oplyser at forbruge under 10 genstande om ugen. Det rejser

1. Marginale effekter er berget ved brug af STATA's `margins`-kommando.

spørgsmålet om, hvorvidt svarkategorien ”Ingen” ugentlige genstande opfanger overnormal underdrivelse fra personer, som helt benægter, at de har et alkoholforbrug, hvad svarkategorien ”under 10” ikke tilsvarende gør, selvom der også her kan optræde underdrivelse. Endelig kan kategorien ”Ingen” også være udtryk for reelle besvarelser afgivet af personer, som af principielle, helbredsmæssige, religiøse eller andre grunde ikke forbruger alkohol. Hvis sådanne andre grunde også tenderer til at medføre lavere selvforsørgelse over årene, kan kategoriens koefficient være udtryk herfor.

Det har også været undersøgt, om variablen for hash og narko-forbrug og variablen for misbrug nogensinde skulle have afgørende betydning. Variablen for hash og narko-forbrug er ikke signifikant, heller ikke når den indgår alene i regressionsanalysen uden andre end de to andre variabler for alkoholforbrug og misbrug nogensinde, som den samvarierer med. Variablen for misbrug nogensinde er signifikant for selvforsørgelse i det 2.-4. år, når de to variabler for alkohol og narko-forbrug, som den samvarierer med, ikke indgår i analysen. Variablen psykisk lidelse er signifikant for selvforsørgelse i det 2.-4. år efter interviewet, når de to andre mål for helbred, som den samvarierer med, ikke indgår i analysen. Sammenhængen er den forventede, at kontanthjælpsmodtagere, som ikke selv rapporterer om nogen psykisk lidelse, er mere tilbøjelige til at være selvforsørgende end dem, som selv oplyser, at de har en psykisk lidelse. Vi vender tilbage til betydningen af denne variabel for tilbøjeligheden til at gå på førtidspension.

Alt i alt er der – underdrivelse til trods – næppe tvivl om, at kontanthjælpsmodtageres selvrapporterede alkoholforbrug er en indikator på sandsynligheden for at være selvforsørgende nogle år senere.

Jobsøgning er også et muligt mål for arbejdsmarkedsparathed. Vi har derfor lavet en regressionsanalyse, hvor variablen for jobsøgning erstatter de to mål for henholdsvis helbred og nedsat arbejdsevne, fordi de i høj grad er samvarierende. Det viser sig, at det kun er variablen for jobsøgning og ugentlig alkoholforbrug blandt de mulige mål for arbejdsmarkedsparathed, som bliver signifikante i denne regressionsanalyse. Resultaterne vises i tabel 2.2. Mønsteret i den indbyrdes størrelsesorden blandt koefficienterne til ugentlig alkoholforbrug er meget lig, hvad vi så i tabel 2.1. Det kommenteres derfor ikke.

De tre øverste kategorier i variablen for jobsøgning er udtryk for, at kontanthjælpsmodtageren selv har oplyst, at vedkommende er job-

søgende. Kategorien ”Aktivt jobsøgende” er udtryk for, at vedkommende angiver nogle aktive søgemåder, mens kategorien ”Ikke gjort noget aktivt” er udtryk for, at vedkommende slet ikke kan angive nogen som helst søgemåde – ikke engang som tilmeldt AF eller kommunen, som er den tredje kategori. Kontanthjælpsmodtagere, som er aktivt jobsøgende, er over alle årene mere tilbøjelige til at blive selvforsørgende i sammenligning med kontanthjælpsmodtagere, som slet ikke søger job. Afvigelsen svarer til, at de aktivt jobsøgende kontanthjælpsmodtag har 11-17 procentpoint mere sandsynlighed for at blive selvforsørgende end kontanthjælpsmodtagere, som slet ikke er jobsøgende.

TABEL 2.2

Estimerede koefficienter og (marginale effekter) fra logistisk regressionsanalyse til estimering af sandsynligheden for at være selvforsørgende.

	2. år	3. år	4. år	5. år
<i>Antal ugentlige genstande</i>				
1-10 (ref.)				
Ingen	-0,26	-0,27	-0,37 *	-0,47 **
			(-0,04)	(-0,05)
11-20	-0,36	-0,55	-0,84 *	-0,81
			(-0,09)	
21-	-1,33 **	-1,50 **	-1,57 **	-1,41 **
	(-0,14)	(-0,18)	(-0,17)	(-0,14)
<i>Jobsøgning</i>				
Aktivt søgende	1,24 ***	1,49 ***	0,98 ***	1,14 ***
	(0,13)	(0,17)	(0,11)	(0,11)
Tilmeldt AF/kommunen	0,46	0,78 ***	0,52 **	-0,02
		(0,09)	(0,06)	
Ikke gjort noget aktivt	1,08 ***	1,04 ***	1,16 ***	0,54
	(0,11)	(0,12)	(0,13)	
Slet ikke jobsøgende (ref.)				
N	1.142	1.142	1.142	1.142

Anm.: Foruden de viste forklarende variabler indgik følgende variabler i modellen: køn, erhvervsuddannelse, alder, dansker, vestlig eller ikke-vestlig indvandrerbaggrund, varighed i kontanthjælpsystemet i indværende forløb.

1. * = signifikans på 10 pct. ** = signifikans på 5 pct. *** = signifikans på 1 pct.

2. 1. år: 1. juli 2006-30. juni 2007. 2. år: 1. juli 2007-30. juni 2008. 5. år: 1. juli 2010-1. april 2011.

Hvis man er jobsøgende, men i interviewsituationen ikke kan nævne at have gjort noget aktivt, er man også for tre af årene mere selvforsørgende, end hvis man slet ikke er jobsøgende. I to af årene er det også bedre for selvforsørgelsen at være tilmeldt AF/kommunen end slet ikke at være jobsøgende. For de forsikrede ledige har vi tidligere lavet en noget lignende undersøgelse af jobsøgningens betydning for efterfølgende selvforsørgelse. Her kunne vi ikke påvise nogen sammenhæng mellem op-

lysning om jobsøgning på et givet tidspunkt og efterfølgende selvforsørgelse, jf. Bach (2009).²

FØRTIDSPENSION, FLEKS- OG SKÅNEJOB OG ARBEJDSMARKEDSPARATHED

Mål på arbejdsmarkedsparathed, som angiver ringe chance for at blive selvforsørgende, kunne muligvis angive tilsvarende større sandsynlighed for førtidspensionering. Vi har derfor gennemført regressionsanalyser for at undersøge, om det forholder sig sådan. De to mål "Nedsat arbejdsevne" og "Psykisk lidelse" er de to mål, som systematisk er signifikante gennem årene. De estimerede koefficienter fremgår af tabel 2.3.

Det første hovedresultat er, at i jo højere grad kontanthjælpsmodtagere vurderer deres arbejdsevne som nedsat som følge af sygdom, ulykke, handicap eller slid, desto mere sandsynligt er det, at de overgår til førtidspension, fleks- eller skånejob i sammenligning med de kontanthjælpsmodtagere, som slet ikke vurderer at have nedsat arbejdsevne. Afvigelsen svarer til en mersandsynlighed for at komme på førtidspension mv. på 19-35 procentpoint over de fire efterfølgende år.

Det andet hovedresultat er, at hvis kontanthjælpsmodtagere har en psykisk lidelse, er de mere tilbøjelige til at komme på førtidspension, fleks- eller skånejob. Det er endvidere således, at hvis de er under behandling for denne lidelse, er de i det 2.-3. år derefter mindre tilbøjelige til at komme på førtidspension mv. end dem, som på samme tidspunkt ikke er under behandling for en psykisk lidelse. Det forekommer sandsynligt, at betydningen af en behandling aftager med tiden, fordi behandlingen nok er tidsmæssigt begrænset, og fordi andre kontanthjælpsmodtagere, som ikke modtager behandling på samme tidspunkt, måske har fået det tidligere eller senere. Betydningen af psykisk lidelse harmonerer med, at tilkendelserne til førtidspension for omkring halvdelens vedkommende er begrundet med en psykisk diagnose.

2. Selvforsørgelse var i denne undersøgelse målt på en noget anderledes måde.

TABEL 2.3

Estimerede koefficienter og (marginale effekter) fra logistisk regressionsanalyse til estimering af sandsynligheden for at modtage førtidspension, fleksjob eller skånejob.

	2. år	3. år	4. år	5. år
<i>Nedsat arbejdsevne</i>				
I høj grad	1,62 *** (0,19)	1,84 *** (0,28)	1,80 *** (0,31)	1,95 *** (0,35)
I nogen grad	1,10 *** (0,13)	1,19 *** (0,18)	1,16 *** (0,20)	1,20 *** (0,22)
Ikke særligt nedsat	0,72 * (0,09)	0,54	0,40	0,54 * (0,10)
Slet ikke nedsat (ref.)				
<i>Psykisk lidelse</i>				
Ingen psykisk lidelse er diagnosticeret	-0,62 ** (-0,07)	-0,48 ** (-0,07)	-0,73 *** (-0,13)	-0,81 *** (-0,15)
Psykisk lidelse ikke under behandling p.t.	0,72 ** (0,09)	0,64 ** (0,10)	0,05	-0,24
Psykisk lidelse under behandling p.t. (ref.)				
N	1.142	1.142	1.142	1.142

Anm.: Foruden de viste forklarende variabler indgik følgende variabler i modellen: køn, erhvervsuddannelse, alder, dansker, vestlig eller ikke-vestlig indvandrerbaggrund, varighed i kontanthjælpsystemet i indeværende forløb, og helbred.

1. * = signifikans på 10 pct. ** = signifikans på 5 pct. *** = signifikans på 1 pct.

2. 1. år: 1. juli 2006-30. juni 2007. 2. år: 1. juli 2007-30. juni 2008. 5. år: 1. juli 2010-1. april 2011.

AFSLUTNING

Der er altså fire mål på arbejdsmarkedsparathed, som snævert hænger sammen med sandsynlighed for at være selvforsørgende i de efterfølgende år: generelt helbredsmål, nedsat arbejdsevne, ugentlig alkoholforbrug og jobsøgning. Nedsat arbejdsevne og psykisk lidelse er også gode indikatorer på tilbøjeligheden til at komme på førtidspension, fleks- eller skånejob. Forenklet kan man sige, at hvis kontanthjælpsmodtagere ligger i den ene ende af hvert måls skala, så peger det på, at de kunne blive selvforsørgende med tiden. Hvis de derimod ligger i den anden ende af skalaen på mål for især nedsat arbejdsevne og psykisk lidelse, så peger det på, at der er risiko for, at de kunne ende på førtidspension, i fleksjob eller i skånejob.

I vores datamateriale er de fem mål på arbejdsmarkedsparathed ingenlunde objektive, alene fordi de er fremkommet som kontanthjælpsmodtagernes besvarelser ved interview. Kontanthjælpsmodtagerne kan af menneskelige grunde være tilbøjelige til eller have interesse i at undervurdere eller overbetone et forholds tilstedeværelse og vægt. Til vores oprindelige formål blev respondenterne lovet anonymitet, hvorfor de ved, at besvarelserne ikke danner grundlag for administrative afgørelser og beslutninger for deres vedkommende. Derfor var der oprindeligt formentlig kun menneskelige grunde tilstede, som kunne få respondenterne til fx at undervurdere deres alkoholforbrug eller skjule psykiske lidelser.

Et enkelt mål – helbred – er måske konjunkturfølsomt, fordi betydningen af at have et godt eller dårligt helbred for selvforsørgelse aftager markant efter det 3. år efter interviewet, som afsluttes medio 2008, hvor konjunkturuomslaget er indtruffet. Et mål for arbejdsmarkedsparathed er ikke nødvendigvis et dårligt mål, fordi det er konjunkturfølsomt. Det er tænkeligt, at visse egenskaber hos kontanthjælpsmodtagere, som arbejdsgivere tillægger positiv betydning, er mindre attraktive under en lavkonjunktur, hvor kontanthjælpsmodtagere står vanskeligere i konkurrencen om jobbene. Det er imidlertid at foretrække, hvis et mål for arbejdsmarkedsparathed også samvarierer med efterfølgende grad af selvforsørgelse under en lavkonjunktur.

Med de foreliggende data kan vi ikke udelukke, at de fem mål for arbejdsmarkedsparathed opfanger andre underliggende forhold, som også hænger sammen med efterfølgende selvforsørgelse. Dette problem kan fremadrettet mindskes, fx ved at hvert mål sammensættes af spørgsmål om forskellige dimensioner, som tilsammen indkredser hvert mål.

Der kan givetvis også tænkes andre situationsuafhængige eller mere situationsafhængige mål på arbejdsmarkedsparathed end dem, som vi brugte i surveyen i 2006. Mulige mål kunne være mødestabilitet, omhu, vilje til at lære nye ting og samarbejdsevne. Sådanne egenskaber ønskes også hos ufaglærte, jf. Rosdahl (1986) og Filges (2008). Sådanne mål kan formentlig bedst vurderes efter et forløb – aktiveringsindsats eller praktikforløb – af en anden end kontanthjælpsmodtageren selv.

LITTERATUR

- Bach, H.B. (2009): *Lediges motivation og forsørgelse*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:20.
- Bach, H.B. & K.N. Petersen (2007): *Kontanthjælpsmodtagerne i 2006*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 07:02.
- Filges, T. (2008): *Virksomheders rekruttering. En undersøgelse af fremstillings- og servicevirksomheder*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 08:12.
- Graversen, B.K. (2011): *Tættere på arbejdsmarkedet. Om effektmåling af beskæftigelsesindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparate ledige*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:11.
- Rosdahl, A. (1986): *Arbejdsgiveres arbejdskraftefterspørgsel*. København: Socialforskningsinstituttet, Publikation 156.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2011

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 11:01 Liversage, A., V. Jakobsen & I.R. Hansen: *"Det var ikke nemt, men jeg klarede det!" Interviewundersøgelse med etniske minoritetskvinder om uddannelse*. 156 sider. ISBN: 978-87-7119-000-7. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 11:02 Filges, T. & H. Holt: *AC-arbejdskraft i den vestlige del af Region Midtjylland. Muligheder og barrierer*. 96 sider. ISBN: 978-87-7119-001-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:03 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, L.H. Schmidt & M. Aaquist: *Forebyggende foranstaltninger 5-9 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 3*. 184 sider. ISBN: 978-87-7119-002-1. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:04 Jacobsen, J. & M. Lindstrøm: *Lokal integration af førtidspensionister*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-003-8. Vejledende pris: 110 kr.
- 11:05 Deding, M. (red.): *Forskning om tvang i misbrugsbehandling. En kortlægning foretaget af SFI Campbell*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-004-5. Netpublikation.

- 11:06 Oldrup, H., M. Lindstrøm & S. Korzen: *Vold mod forskolebørn. Praksis og barrierer for opsporing og underretning*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-005-2. Netpublikation.
- 11:07 Christensen, E.: *Væk fra Grønland. Udsatte grønlandere, der er flyttet til Danmark med deres børn*. 88 sider. ISBN: 978-87-7119-006-9. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:08 Brink Thomsen, L. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2010*. 140 sider. ISBN: 978-87-7119-007-6. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:09 Bengtsson, S., H. Hansen & M. Røgeskov: *Børn med en funktionsnedsættelse og deres familier. Den første kortlægning i Norden*. 108 sider. ISBN: 978-87-7119-008-3. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 11:10 Vitus, K. & A.A. Kjær: *PSP-samarbejdet. En kortlægning af PSP-Frederiksberg, Odense, Amager og Esbjerg*. 201 sider. ISBN: 978-87-7119-009-0. Netpublikation.
- 11:11 Graversen, B.K.: *Tættere på arbejdsmarkedet? Om effektmåling af beskæftigelsesindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparede ledige*. 78 sider. ISBN: 978-87-7119-010-6. e-ISBN: 978-87-7119-048-9. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:12 Andersen, D., R. Thomsen, A.P. Langhede, A.A. Nielsen & A.T. Hansen: *Skolernes samarbejde. Kortlægning af skolernes kontakt med kommunale forvaltninger og andre institutioner*. 249 sider. ISBN: 978-87-7119-011-3. Netpublikation.
- 11:13 Larsen, M., H.B. Bach & L.S. Ellerbæk: *55-70-åriges forbliven på arbejdsmarkedet. Adfærd, forventninger, aftaler og kendskab til regler*. 222 sider. ISBN: 978-87-7119-012-0. e-ISBN: 978-87-7119-045-8. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 11:14 Christoffersen, M.N. & I. Hammen: *ADHD-indsatser. En forskningsoversigt*. 129 sider. ISBN: 978-87-7119-013-7. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:15 Oldrup, H., S. Korzen, M. Lindstrøm & M.N. Christoffersen: *Vold mod børn og unge. Hovedrapport*. 95 sider. ISBN: 978-87-7119-014-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:16 Rostgaard, T., L. Bjerre, K. Sørensen & N. Rasmussen: *Omsorg og etnicitet. Nye veje til rekruttering og kvalitet i ældreplejen*. 207 sider. ISBN: 978-87-7119-015-1. Vejledende pris: 200,00 kr.

- 11:17 Bengtsson, S., W. Alim, H. Holmskov & A. Lund: *Sociale indsatser til mennesker med ADHD. En kortlægning*. 166 sider. ISBN: 978-87-7119-017-5. e-ISBN: 978-87-7119-040-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:18 T.B. Jakobsen, A.P. Langhede & K. Sørensen: *Lige muligheder – støtte til udsatte børn og unge. Evalueringsrapport 1: Beskrivelse af igangsatte forsøgsprojekter*. 87 sider. ISBN: 978-87-7119-016-8. Netpublikation.
- 11:19 Albæk, K. & L.B. Thomsen: *Er kvindeafgørelse lavtlønsfag? En analyse af sammenhængen mellem løn og andelen af kvinder i enkelte arbejdsfunktioner*. 97 sider. ISBN: 978-87-7119-018-2. Vejledende pris: 97,00 kr.
- 11:20 Knudsen, L. & T. Egelund: *Effekter af slægtspleje. Slægtsanbragte børn og unges udvikling sammenlignet med plejebørn fra traditionelle plejefamilier*. 161 sider. ISBN: 978-87-7119-019-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:21 Kofod, J., T.F. Dyrvig, K. Markwardt, N. Lagoni, R. Bille, T. Termansen, L. Christiansen, E.J. Toldam & M. Vilshammer: *Prostitution i Danmark*. 395 sider. ISBN: 978-87-7119-020-5. Vejledende pris: 390,00 kr.
- 11:22 L.B. Thomsen & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse i 2010. Regionale Forskelle*. 68 sider. ISBN: 978-87-7119-021-2. e-ISBN: 978-87-7119-022-9. Vejledende pris: 60,00 kr.
- 11:23 Amilon, A.: *Supplerende arbejdsmarkedspension. Hvorfor vælger eller fravælger førtidspensionister ordningen?* 92 sider. ISBN: 978-87-7119-023-6. e-ISBN: 978-87-7119-024-3. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:24 Christensen, E. & H. Hansen: *Den sociale indsats for børn og unge i Grønland. Kortlægning af aktiviteterne 2011*. 44 sider. ISBN: 978-87-7119-025-0. e-ISBN: 978-87-7119-026-7. Vejledende pris: 40,00 kr.
- 11:25 Lyk-Jensen, S.V., C.D. Weatherall, J. Heidemann, M. Damgaard, & A. Glad: *Soldater før og under udsendelse. En kortlægning*. 190 sider. e-ISBN: 978-87-7119-028-1. Netpublikation.
- 11:26 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Dom til fælles forældremyndighed. En evaluering af forældreansvarsloven*. 257 sider. ISBN: 978-87-7119-029-8. e-ISBN: 978-87-7119-030-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 11:27 Liversage, A. & L.L. Knudsen: *Kvinder i byggefag. En interviewundersøgelse*. 131 sider. ISBN: 978-87-7119-031-1. e-ISBN: 978-87-7119-032-8. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:28 Christensen, E. & H. Hansen: *Kalaallit nunaanni meeqqanut inuusut-tunullu isumaginnikkut suliniutit*. 46 sider. ISBN: 978-87-7119-033-5. e-ISBN: 978-87-7119-034-2. Vejledende pris: 40,00 kr.

- 11:29 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, K.S. Vammen, L.H. Schmidt & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 10-13 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 4.* 184 sider. ISBN: 978-87-7119-036-6. e-ISBN: 978-87-7119-037-3. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:30 Bengtsson, S.: *Danmark venter stadig på sin psykiatireform. Et rids af udviklingen de seneste årtier.* 78 sider. ISBN: 978-87-7119-038-0. e-ISBN: 978-87-7119-039-7. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:32 Oldrup, H.H. & K. Vitus: *Indsatser over for udsatte 0-3-årige og deres forældre. En systematisk forskningsoversigt.* 213 sider. ISBN: 978-87-7119-041-0. e-ISBN: 978-87-7119-042-7. Vejledende pris: 210,00 kr.
- 11:33 Madsen, M.B., S. Jacobsen & S. Jensen: *Socialt bedrageri. Et litteraturstudie.* 100 sider. e-ISBN: 978-87-7119-044-1. Netpublikation.
- 11:34 Christoffersen, M.N., P.S. Olsen, K.S. Vammen, S.S. Nielsen, M. Lausten & J. Brauner: *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer.* 207 sider. ISBN: 978-87-7119-046-5. e-ISBN: 978-87-7119-047-2. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:35 Olsen, R.F., T. Egelund & M. Lausten: *Tidligere anbragte som unge voksne.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-043-4. e-ISBN: 978-87-7119-051-9. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:36 Thomsen, L.B. & J. Høgelund: *Køn, Handicap og beskæftigelse i 2010.* 47 sider. e-ISBN: 978-87-7119-053-3. Netpublikation.
- 11:37 Liversage, A. & T.G. Jensen: *Parallelle retsopfattelser i Danmark. Et kvalitativt studie af privatretlige praksisser blandt etniske minoriteter.* 191 sider. ISBN: 978-87-7119-054-0. e-ISBN: 978-87-7119-055-7. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:38 Ottosen, M.H., S. Stage & H.S. Jensen: *Børn i deleordninger. En kvalitativ undersøgelse.* 209 sider. ISBN: 978-87-7119-056-4. ISBN: 978-87-7119-057-1. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:39 Pedersen, M.J., A. Rosdahl, S.C. Winther, A.P. Langhede & M. Lynggaard: *Ledelse af folkeskolerne. Vilkår og former for skoleledelse.* 283 sider. e-ISBN: 978-87-7119-058-8. Netpublikation.
- 11:40 Espersen, L.D., M. Eiberg & D. Andersen: *Veje til ungdomsuddannelse 2. Kvalitative interview med skoleledere, lærere, elever og UU-vejledere.* 169 sider. e-ISBN: 978-87-7119-060-1. Netpublikation.
- 11:41 Nielsen, L.P. & P.S. Olsen: *11-åriges trivsel og risiko. Statistiske analyser af 11-åriges trivsel.* 115 sider. ISBN: 978-87-7119-061-8. e-ISBN: 978-87-7119-062-5. Vejledende pris: 110,00 kr.

- 11:42 Thuesen, F., M.K. Tørslev & T.G. Jensen: *Rekruttering og fastholdelse af højtuddannet arbejdskraft. Danmark, Norge, Holland, Storbritannien og Canada*. 244 sider. ISBN: 978-87-7119-063-2. e-ISBN: 978-87-7119-064-9. Vejledende pris: 240,00.
- 11:43 Thomsen, L.B., H. Holt, S. Jensen & F. Thuesen: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2011*. 194 sider. ISBN: 978-87-7119-065-6. e-ISBN: 978-87-7119-066-3. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:44 Bengtsson, S. & D.L. Stigaard: *Aktuel skandinavisk og britiske handicapsforskning. En kortlægning af miljøer*. 318 sider. ISBN: 978-87-7119-067-0. e-ISBN: 978-87-7119-068-7. Vejledende pris: 310,00 kr.
- 11:45 Lauritzen, H.H., B. Boje-Kovacs & L. Benjaminsen: *Hjemløshed i Danmark 2011. National kortlægning*. 148 sider. ISBN: 978-87-7119-069-4. e-ISBN: 978-87-7119-070-0. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:46 Stigaard, D.L.: *Fra hjemløshed til egen bolig. Et interviewstudie blandt tidligere hjemløse*. 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-071-7. Netpublikation.
- 11:47 Andersen, S.C. & S.C. Winter (red.): *Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne*. 164 sider. ISBN: 978-87-7119-072-4. e-ISBN: 978-87-7119-073-1. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:48 Holt, H. & M. Larsen: *Kønsopdelt lønstatistik og redegørelse om lige løn. Evaluering af loven*. 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-074-8. Netpublikation.
- 11:49 Brauner, J., P.S. Olsen & T. Egelund: *Muligheder for Dokumentation af anbringelser. En gennemgang af målemetoder*. 168 sider. ISBN: 978-87-7119-076-2. e-ISBN: 978-87-7119-077-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 12:01 Lyk-Jensen, S.V., A. Glad, J. Heidemann & M. Damgaard: *Soldater efter udsendelse. En spørgeskemaundersøgelse*. 117 sider. e-ISBN: 978-87-7119-075-5. Netpublikation.
- 12:02 Lausten, M., H. Hansen, A.-K. Mølholt, K.S. Vammen & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 14-17 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 5*. 235 sider. ISBN: 978-87-7119-078-6. e-ISBN: 978-87-7119-079-3. Vejledende pris: 230,00 kr.
- 12:03 Rostgaard, T., T.N. Brunner & T. Fridberg: *Omsorg og livskvalitet i plejeboligen*. 150 sider. ISBN: 978-87-7119-080-9. e-ISBN: 978-87-7119-081-6. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:04 Mølholt, A.-K., S. Stage, J.H. Pejtersen & P. Thomsen: *Efterværn for tidligere anbragte unge. En videns- og erfaringsopsamling*. 222 sider.

- ISBN: 978-87-7119-082-3. e-ISBN: 978-87-7119-083-0. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 12:05 Ellerbæk, L.S. & A. Høst: *Udlejningsredskaber i almene boliger. En analyse af brugen og effekterne af udlejningsredskaber i almene boligområder.* 258 sider. ISBN: 978-87-7119-084-7. e-ISBN: 978-87-7119-085-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 12:06 Høgelund, J.: *Effekter af den beskæftigelsesrettede indsats for sygemeldte. En litteraturoversigt.* 112 sider. e-ISBN: 978-87-7119-086-1. Netpublikation.
- 12:07 Rasmussen, P.S. & P.S. Olsen: *Positiv adfærd i læring og samspil (PALS). En evaluering af en skoleomfattende intervention på 11 pilotskoler.* 159 sider. ISBN: 978-87-7119-087-8. e-ISBN: 978-87-7119-088-5. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:08 Fridberg, T. & M. Damgaard: *Frivillige i hjemmeværnet 2011.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-089-2. e-ISBN: 978-87-7119-090-8. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:09 Lyk-Jensen, S.V., J. Heidemann & A. Glad: *Soldater – før og efter udsendelse. En analyse af motivation, økonomiske forhold og kriminalitet.* 164 sider. e-ISBN: 978-87-7119-091-5. Netpublikation.
- 12:10 Bengtsson, S.: *Vækstfaktorer på det specialiserede socialområde.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-092-2. e-ISBN: 978-87-7119-093-9. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:11 Dines, A., V. Jakobsen, V.M. Jensen, S.S. Nielsen, S., K.C.Z. Pedersen, D.S. Petersen & K.M. Thorsen: *Indsatser for tosprogede elever. Kortlægning og analyse.* 162 sider. e-ISBN: 978-87-7119-094-6. Netpublikation.
- 12:12 Christensen, E.: *Nakuusa – vi vil og vi kan. En opfølgning på Youth Forum i Ilulissat 2011.* 48 sider. e-ISBN: 978-87-7119-096-0. Netpublikation.
- 12:13 Christensen, E.: *Nakuusa – piunavugut saperatalu. 2011-mi ilulissani Youth Forum pillugu nangitsineq.* 50 sider. e-ISBN: 978-87-7119-097-7. Netpublikation.
- 12:14 Larsen, M. & L.S. Ellerbæk: *Evaluering af jobplanen. Nuværende og kommende pensionisters kendskab til og betydning af reglerne for at arbejde.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-100-4. e-ISBN: 978-87-7119-101-1. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:15 Larsen, M., H.B. Bach & A. Liversage: *Pensionisters og efterlønsmodtageres arbejdskraftpotentiale. Fokus på genindtræden.* 181 sider. ISBN:

- 978-87-7119-102-8. e-ISBN: 978-87-7119-103-5. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:16 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Deleborn i tal. En analyse af skilsmissebørns samvær baseret på SFT's børneforløbsundersøgelse.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-104-2. e-ISBN: 978-87-7119-105-9. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:17 Nilsson, K. & H. Holt: *En vurdering af arbejdsskadestyrelsens fastholdelsecenter. Kommuners, fagforeningers, arbejdsgivers og forsikringssektors erfaringer med fastholdelsecentret.* 89 sider. ISBN: 978-87-7119-106-6. e-ISBN: 978-87-7119-107-3. Vejledende pris: 80,00 kr.
- 12:18 Holt, H: *Lokal løn på kommunale arbejdspladser. Forskelle i kvinders og mænds løn.* 82 sider. e-ISBN: 978-87-7119-108-0. Netpublikation.
- 12:19 Bengtsson, S. & M. Røgeskov: *Et liv i egen bolig. Analyse af bostøtte til borgere med sindslidelser.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-109-7. e-ISBN: 978-87-7119-110-3. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 12:20 Graversen, B: *Effekter af virksomhedsrettet aktivering for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 72 sider. e-ISBN: 978-87-7119-112-7. Netpublikation.
- 12:21 Albæk, K., H.B. Bach & S. Jensen: *Effekter af mentorstøtte for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-114-1. Netpublikation.
- 12:22 Jensen, T.G., K. Weibel, M.K. Tørslev, L.L. Knudsen & S.J. Jacobsen: *Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse.* 134 sider. ISBN: 978-87-7119-115-8, e-ISBN: 978-87-7119-116-5. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 12:23 Madsen, M.B. & K. Weibel: *Delt viden. Aktiveringsindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere.* 152 sider. ISBN: 978-87-7119-117-2. e-ISBN: 978-87-7119-118-9. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:24 Lyk-Jensen, S.V., J. Heidemann, A. Glad & C.D. Weatherall: *Danske hjemvendte soldater. Soldaternes psykiske sundhedsprofil før og efter udsendelse.* 210 sider. e-ISBN: 978-87-7119-119-6. Netpublikation.
- 12:25 Lausten, M., H. Hansen, K.S. Vammen & K. Vasegaard: *Forebyggende foranstaltninger 18-22 år. Dialoggruppe – Om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 6.* 164 sider. ISBN: 978-87-7119-121-9. e-ISBN: 978-87-7119-122-6. Vejledende pris: 160,00 kr.

- 12:26 Lauritzen, H.H., R.N. Brünner, P. Thomsen & M. Wüst: *Ældres ressourcer og behov. Status og udvikling på baggrund af Ældredatabasen*. 180 sider. ISBN: 978-87-7119-123-3. e-ISBN: 978-87-7119-124-0. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:28 Nielsen, H., A. Mølgaard & L. Dybdal: *Procesevaluering af boligsociale indsatser. Delrapport 2. Kvalitativ kortlægning af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje med fokus på projektorganisering og samarbejde*. 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-127-1. Netpublikation.
- 12:30 Ottosen, M.H. (red.): *15-åriges hverdagsliv og udfordringer. Rapport fra femte dataindsamling af forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. 348 sider. ISBN: 978-87-7119-130-1. e-ISBN: 978-87-7119-131-8. Vejledende pris: 340,00 kr.
- 12:31 Bach, H.B.: *Arbejdsmarkedsparathed og selvforsørgelse*. 36 sider. e-ISBN: 978-87-7119-133-2. Netpublikation .

ARBEJDSMARKEDSPARATHED OG SELVFORSØRGELSE

Det primære formål med beskæftigelsesindsatsen er at få de ledige i beskæftigelse. Mange af de ikke-arbejdsmarkedspare kontanthjælpsmodtagere har imidlertid så store og komplekse problemer, at det vil kræve en langvarig og intensiv indsats af få dem i beskæftigelse. Succeskriteriet for en indsats vil derfor på kort sigt snarere være, at de ledige bliver mere arbejdsmarkedspare, end at de hurtigt kommer i ordinær beskæftigelse.

Men der mangler mål for arbejdsmarkedsparethed, så man kan måle, om de offentlige indsatser bevæger de ikke-arbejdsmarkedspare ledige nærmere arbejdsmarkedet. Denne rapport undersøger om kontanthjælpsmodtageres fysiske og psykiske helbred, alkohol- og narkoforbrug samt jobsøgning kan bruges som mål for arbejdsmarkedsparethed.

Undersøgelsen er finansieret af Beskæftigelsesministeriet.